

DANIČA.

Katolišk cerkven list.

Tečaj VIII.

V Ljubljani 26. maliga travna 1855.

List 17.

Prečastitimu in Previkšimu

Gospodu Gospodu

Andreju Gollmayr-ju,

mašniku Ljubljanske škofije, doktorju sv. pisma, opatu
Peturskimu, c. k. ministerskimu svetovavcu itd. itd.,

imenovanimu in poterjenimu

Nadškofu Goriskimu, Metropolitu Ilirskimu, in Knezu
Avstrijskemu.

Že minulo bo zdej leto eno.

Kar Goriska cerkev se solzi,

Ljudstvo in duhovstvo zapušeno

Je molilo iz serec moči:

Oh pošljite Ga, nebesa mile!

Kter'ga nam ste v škofa odločile.

Prosnja sveta je Gospoda gnala,

In Ksaveriju naslednika

Tebe milost Božja izvolila,

Nam Te dala škofa vikšiga.

Andrej! Nam serec veselja bije, —

Ti boš vladar naše nadškofije!

Bog razklenil Ti modrost zaklade

In za cerkve skerb je dal serec,

Spolnil bodeš Goričanov nade

Svete in poštene, spolnil vse.

Ti od Božje nam poslan naprave

V blagor cerkve si in očetnjave.

Oh pospeši se k nam, Oče dragi!

Sej veš, de siroba zlo teži,

Ceda omaguje v dušni zmagi,

Ce Pastirjev glas je ne budi.

Pridi, palco apostoljsko vzemi,

Blagoslovi ovce, nas objemi! D. G.

Pismo iz srednje Afrike

prečastitiga misionarja gosp. Jošefa Gostner-ja
do prečastitiga korarja g. Dr. Mitterrutzner-ja v
Briksnu.

V Hartumu 26. grud. 1854.

Dobro vem, de bom Tebe in še veliko svojih
ljubih rojakov s tem listam spet močno užalil,
ali kaj morem za to? vediti vender enkrat le mo-
rate. Previdnost Božja, ki naš mision hudo poskuša,
je spet duhovna zmed nas poklicala, prečast. g.
Franca Rainer-ja iz Tirolskiga. Peršel je bil
sem vesel in zdrav. Vender pa nikoli ni mogel
spati in je velikrat tožil čez neprenesljivo vročino.
Kakor je bila njegova odkrita in ravna nprav todni
potuhnjeni kačji natori čisto nasproti, tako je bilo
tudi z njegovim životom: ob vročih dnevih je bil
zaspan, truden in pobit, ob hladnih trenutkih pa

se je zopet čutil v svojim življi in se poživil. 4.
grud. mu je bilo slabo, ravno tako tudi naslednji
dan. Brez pomude so bili pomočki poskušeni, ka-
koršni so se dosihmal v enacih napadkih nar boljši
skazovali. Nikdo pa ni mislil, de bi bilo kaj ne-
varniga. Nekaj dni pozneje je nastopila huda merz-
lica, ki noč in dan ni prejenjala. K temu so se mu
še čeva unele, kakor je zdravnik rekel. Vse mo-
goče pomočke smo poskušali, pa vse zastonj; ker
dan na dan je bil slabši, in je 29. grud. popolna-
ma v Božjo voljo udan v Gospodu zaspal. Njegova
nprav, stanovitna kakor skala, njegova serčnost brez
strahu, njegova terda pobožnost brez dušnih po-
grizkov in muh, njegov čeversti život — vse to ga
je delalo praviga misionarja in mision se je smel
od njega vsiga dobriga nadjati. Oh, Gospod ga je
pa vzel, prejden je na svoj pravi odmenjeni kraj
prišel. O nesreča! bodo mnogi pri tem žalostnim
naznanilu klicali. Ali naš tovarš, ranjki misionar
Haller, ko se je govorilo od mertja naših misionar-
jev, in je kdor koli to veliko nesrečo imenoval, je
vselej rekel: „Nič na svetu se ne zgodi brez pripu-
šenja ali volje Božje; kar pa Bog hoče, je dobro,
ko bi se nam slepim ljudem še tako hudo zdelo.“
In v resnici, kdo zamore reči, kaj de je boljše,
tukaj v Afriki se potiti in za Boga delati, ali pa
tam gori pri Bogu za nesrečno Afriko prositi in za
blagor misiona prošnje darovati. Zares, volja Bo-
žja naj se izide, in ko bi s tem tudi nam vsim po-
mreli bilo! Tudi misionar s svojo rano smertjo nič
svojiga zaslužnja ne zgubi; ker ako Gospod vidi
terdno voljo kakor demant, jo bo svesto sprejel
namesto djanja ter mu nebeški denar v gotovim
splaćal, kakor delavcam enajste ure v sv. evangelii.
Res je tudi viditi, de se prošnje naših ranjeih bra-
tov v nebesih že tukaj razodevajo; ker ravno zdaj
imam dve ženi v nauku, zmed kterih ena se šteje
k nar imenitnišim iz mesta in jih bo gotovo več
njenimu zgledu nasledovalo. Te ženi (nevernici)
ste dosihmal s svojima možema (evropejcama) v
divjim zakonu živele. Una, ki sim rekel, de je
zmed nar imenitniših iz mesta, se do zdaj ni hotla
nič za katoliško vero zmeniti, temuč jo je še le
zaničevala, kakor in kjer je mogla; mohamedansko
vero pa je hvalila. Zdaj pa je viditi, de jo je
gnada Božja z vso resnico presunila; ker tako na-
tanko k poduku prihaja, in ga sprejema s toliko
gorečnostjo in paznostjo, de je pravo veselje. Ta
oseba je posebno dobre glave in izverstniga spo-
mina, torej nauke naše svete vere kar naglo za-
popada in dobro ohrani. Precej me razume, ako-
ravno ne morem v Arabskim še prav dobro in raz-
ločno dopovedati. Posebno jo je močno presunil

pervi nauk od namena človekoviga in jo do solz ginil. Tudi se je jokala, ko sim ji od ubožniga rojstva in grenkiga terpljenja Jezusa Kristusa pripovedoval ter ji rekel, da je vse zgolj iz ljubezni do nas storil, ter za naše grehe terpel. Ravno tako jo je ginil nauk od sv. kersta, kaj vse de ta zakrament stori človeku. Ko sim jo deset Božjih zapoved učil in ji razlagal, je večkrat sklicala: sahé! sahé! res je, res je! — in pri sedmi zapovedi je sama kake pol pridige naredila in rekla: „Res je, ako ljudje v Boga ne verujejo, kradejo in grešijo, in se med seboj pobijajo, in ne ubogajo in goljufujejo in počenjajo vse hudo“. Nek mož, ki v hišo te žene večkrat zahaja, pravi, da se je vsa spremenila: poprej je neprenehama v svojim stanovanji čepela in je bila mračna in zamišljena; zdaj jo vidijo pogosto po vertu hoditi, kjer z nar večjim veseljem in navdihnjenjem ponavlja, kar se je učila, in se včas s svojim 4letnim sinčeta skupaj uči, kateri jo pa — se ve de — v marsičem prekosi in je njen učenik, ker že pol leta v našo solo hodi. O Bog daj, da bi že skorej imeli tukaj kaj kersansko katoliških deržin; koliko dobrega bi njih zgled storil! — Sveti večer smo 6 otrok kerstili, zmed njih eniga z imenom Jožef Lorenc, kteriga so prečast. g. dekan v Taufers-u z nekimi svojih duhovnov vred odkupili. Zares ginjaivo je bilo, s kolikim veseljem in pobožnostjo so se te černe „Stvarice“ k visoki skrivnosti sv. kersta pripravljale, in kako goreče so molile. Spet imam 8—10 novih v nauku, zmed kterih eni so iz mesta. Šola se je letas z zunanjimi nekoliko narasla. Gospod Provkar so zdravi in se pripravljajo na Belo reko. To leto bodo morebiti sami tam gori ostali in delali.

Pismo iz Amerike

precastitiga gospoda Franca Pirc-a do gospoda Ferd. Smidt-a v Šiški.

Iz Knowing-a v Menesoti 15. prosenca 1855.

Prizanesi mi, moj ljubi prijatelj in brat v Kristusu, da sim tako dolgo odlašal, Ti odpisati, ker sim zmiram pričakoval, da bi Ti zamogel prihod poslanih zabojev (kišt) zagotoviti. Zdaj pa Ti zamorem z veseljem naznaniti, da so pričakovani zaboji, kakor mi moj škof pišejo, v Sen-Pavlu v škofovo stanovanje dospeli, in mislim te dni sam ponje iti.

Zdaj tedaj Tebe in vse druge dobrotne misionske prijatelje in ljube rojake za te dari preserčno zahvalim, Bog Vam vsim časno in večno obilno poverni. Zato bom vsak dan pri altari za blagor svojih blagoserenih prijateljev prosil, da bi deležni mojih težavnih misionskih del v občestvu svetnikov nebeske zaklade vekomaj uživali.

Moj nečimurni namen, to zimo na Kranjskim svoje prijatelje obiskati in nektre duhovne tovarše za svoje misione pridobiti, se je razkadil. Ni bila namreč volja Božja, da bi bil vse svoje misione popustil, svojim ljubim ovčicam žalost napravil in jih v nevarnost postavil. Misionske opravila se dan na dan bolj kopičijo na mojih starih ramah, prav velikrat moram iti na dolge misionske pota svojo dolžnost spolnovat, kolikor mi je v moči. Pretečeno leto sim tri misionske cerkve na novo sozidal pa še ne dozidal, in četerto začel, kolikor se je iz domačih prineskov dalo storiti. Za prihodnje leto sim na tri kraje divjakov od njih poglavarjev povabljen, da bi misione napravil; kô bi pač pomočnikov dobil, da bi 4 vstanovljene misione oskerbovali.

Vseluje se pa tudi mnogo kanaških Francozov in Nemcov v prelepo deželico mojiga področja ob Misisipi-u, kjer moram v Belle Prairie in Sauk Rapids francoske in nemške misione imeti in cerkve zidati. In tukaj bi rad še za eno reč svoje ljube rojake poprosil: Od devetnajst let sem sim v svojim misionu trinajst cerkev sozidal in sam posvetil, in vse sim z lepimi altarnimi podobami iz Krajnskiga ozaljšal; zdaj pa nimam nobene podobice več, torej sim v nekoliki zadergi, od kod jih bom dobival za cerkve, ki se imajo zidati. Pisal sim na Dunaj, in nisim nič dobil; pisal sim na Parsko in tudi ni bilo nič; v Ameriki se tako blago tudi ne dobi. Ali bi se moglo napraviti, da bi še nadalje krajnske podobe moje indijanske cerkve zaljšale? Ko bi mogel le 2 ali 3 dobiti. Zelel bi sr. Jožefa, Marijno spočetje, sr. Janeza apostelna. Gosp. Langus je za gosp. Baraga-ta a Lapointe na Gornjim jezerci zmalal prav lepo podobo: sv. Jožefa z Marijo in detetam Jezusom. Naznani mi kmalo, ljubi prijatelj! če utegne slavna umetniška roka g. Langus-a še ktero podobo svojim Indijanam v občudovanje izdelati? Kdorkoli zamore k plačilu kaj pripomoči, bo zapisan v moje misionske letnike med vstanovnike v spomin vsakdanje molitve vernim.

Noviga Ti ne vem kaj pisati, kakor da bom jutri pokopal velikiga poglavarja Gagonobi-a, ki je veljal za kralja vsimu Očipejskimu narodu. Umerl je kakor dober kristjan, ki sim ga lansko leto v Mille-Loke kerstil. Bo tukaj v Knowing-u z veliko slovesnostjo pokopan. Njegova nedolžna duša se v nebesih sveti. Poslednjič Ti naznanim, da sim prav zdrav in popolnoma zadovoljin med svojimi rujavoglavci.

Spačenost sedanjiga sveta.

Pač strašno je slišati, kaj se vse v naših časih godi; zdi se, da ni več ne vere, ne pobožnosti med nami. Ako ta stvar tako naprej pojde, kam pridemo? Vse verste človeške družbe so, bi djal, skozi in skozi spridene, od temena do podplatov je vse ena gnojna gnjusna rana. Ali ni res tako? — Dans se govorica raznaša, da se je sadaj ta, sedaj uni sam ubil; jutri se pripoveduje, da je hudoben slepar s svojo zapeljivo ženo ohotne nemarneže v svoje mreže lovil, in jim na to vižo njih bogate mošnje praznil, dokler ga niso zasačili in ga po perstih, kakor si je zaslužil, dobro skercali. Sedaj ponočnjaki v hrame in štacune tergovcev prilomastijo, in kar morejo, odnesejo; potlej z razbojniško roko mirno spijoče davijo, prebadajo, morijo. Tukey ošabni plemenitnik za male pregreške ubožiga človeka do kervi premlati; tamkej zanikern capin premožnemu krade, da se mu njegovo hudobno serce od veselja hahlja. Tu nespremišljeni starši v svoji omikani poželjivosti skrunijo svoj zakonski stan, tam se malovredni otroci po hudobnim izgledu svojih lastnih staršev zapeljani v naj nagnjusniših pregrehah valjajo. Eni skerbijo le, kako bi do denarja in premoženja prišli, ali pa po pravici, ali po krivici, to jih nič ne skerbi; drugi isejo le nasitenja svojih spačenih želj, in nič ne prašajo, kaj Bog, kaj sveta vera k temu pravi. Gospodarji hočejo imeti zveste, delavne posle; so jim to, za drugo nič ne marajo, kako se sicer kaj vedejo, ali spolnujejo tudi dolžnosti kristijanove ali ne. Posli gledajo le na posvetni dobiček, na večji plač in — na manj opravil, manj dela. Plesiša se polnijo vedno bolj, cerkve so vedno bolj prazne. V glediše vse dirja zijati in večkrat umazane, nespodobne igre

gledat in poslušat; oznanovavec večne resnice pa mora bi mogel skorej praznim klopem pridigati. O praznikih in nedeljah so vsi očitni kraji in mesta polne ljudi, starih in mladih, otrok in mladenčev; kersanski nauk pa le malo kdo posluša. Rokodelci v nedeljo in praznik dopoldne delajo, kakor bi imeli kdo več kaj silniga opraviti, in javalne eno kratko tiho mašo slišijo, pondelj pa praznujejo, ker jim je vender potrebno, de vsakih sedem dni enkrat počivajo, de se zamorejo potem dela krepkejši lotiti. — Pa kaj bom našteval spačenosti in hudobije naših zlo nesrečnih, zlo spridenih časov, saj ni treba nobenemu deleč iti, de sam s svojimi očmi vidi insam s svojimi ušesi sliši, kaj naši preomikani sočasniki, mislijo, govoré in delajo, ki sovražijo sebi, češ neprenesljivo temo nekdanjih pobožnih časov, in v sredi vabijočih sladnost veselo pozdravljajo osrečívno luč devetnajtiga zlokobniga stoletja. „Vsi so iz prave poti zašli, vsi so sprideni, zamoremo reči s kronanimi prerokom, ni ga le eniga med njimi, de bi prav delali.“ — In kaj je vsemu temu vzrok? — Pohlepnost za časnim dobičkam, za častjo, za nasitjenjem svojih spačenih želj; velika nevednost kristijanskiga nauka, nauka zatajevanja in križa. Dokler ne bodo starši bolji kristijani, bodo otroci vedno hudobniši; dokler ne bodo tisti, ki so posebno dolžni z lepimi zgledam drugim pokazati, bolj pridno Božje besede poslušali, se bodo tudi njih podložni nji umikali, in duhovni pastirji bodo brez obilne čede v Božji veži ostajali. Kjer ni lakote po Božji besedi, ondí je malo dušniga zdravja. Je li čudo torej, de je vse po svetu že narobe, de ga ni stalniga miru, de se vedno sliši od grozovitih morij, ropov, puntov, prekucij? Zakaj med hudobnimi ga ni miru, pravi sveti Duh. — Ako želimo torej stalni mir vživati (in kdo izmed nas si tega ne želi?), storimo vsak za se in vsi skupej pravi sad pokore, raztergajmo terde sponé, s katerimi nas svet na se veže, in bodimo zvesti služabniki Božji, zakaj le tako je nam mogoče se zlegov ubraniti, ki nam proté, ki nas tudi že težé. — Ni je pa lepši priložnosti, kakor je letá Marii Devici posvečeni mesec, se k Bogu nazaj verniti. Marija, pribežališe grešnikov, prosi za vse oslepljene kristijane in nekristijane, de enkrat spregledajo, se nad svojo strašno hudobijo in sramotno nagoto zgrozijo, pri Tebi gotovo pomoč in po Tebi zveličavno milost resničniga spreobrnjenja dosežejo.

S.

Ave Marija!

sosebo zdej v velikim travnu.

Sv. Meliton piše tole prijetno prigodbico: Pobožna žena je mladiga ptiča, skorca, lepo zredila; in ker se ta ptič tudi besede zgovarjati nauči, ga je med drugimi besedami tudi navadila, de je glasno vpil: „Ave Marija!“ Kadar je kdo na durí poterkal, že se je škorec priljudno oglasil: „Ave Marija!“ In če je kdo z njim se pogovarjal, je spet svoj glas zagnal: „Ave Marija!“ Prigodilo se je en dan, de je bila odperta hišica, v kateri je bil zapert in tudi hišno okno je bilo odperto. Na enkrat je bil ptiček zunaj: Ko se nekoliko časa zadobljene prostosti razveseluje, pride roparsk ptič in ga zgrabiti hoče. Strahu trepetaje sem ter tje ferfrá in hoče svojimu sovražniku uiti. Nevarnost je vedno huji; revše si nič več ne vé pomagati; iz vsiga gerlazačne vpiti, kolikor premore: „Ave Marija, ave Marija!“ In lej! kot omamljen se ro-

parski ptič oberne in proč beži: Radovedni škorec se še strahu trese, vender se veseli rešenja in se tudi v svojo hišico verne. —

Te dni pride nekdo k meni. V hišo stopivši pravi: Slišite! kaj mikavna je tista pergodba od skorca, kateri je vedno vpil: „Ave Marija!“ Popolnoma sim se sam prepričal, kako dobro je, Marijo na pomoč klicati. Dolgo že sim se vojskoval, in strašno hudo mi je večkrat bilo, ker me je mende prav satan sam motil. Ko pa sim slišal to pergodbo od skorca, sim precej sklenil, ga posnemati in poskusiti, ali bom rešen ali ne. Klical sim „Ave Marija!“ in hudič beži pred menoj. Mir imam. Se ve, de se nisim v nebeški hišici, kamor satan ne more; terdno pa vender upam, de me bo Marija varovala. Bog vam poverni! ker ste mi to prigodbo povedali.

Prav imaš, ljubi moj! mu odgovorim, le zméraj škorca posnemaj v tem, in vedno, sosebo pa v skušnjavi, kliči: „Ave, češena Marija!“ Tudi jest sim prepričan, in tudi cerkveni učenci nas učé, de bomo po Marijni priprošnji nar ložej zveličani; zakaj pravi častivec Marije ne bo pogubljen, ker ravno prava ljubezen do Marije, posnemanje njenih lepih čednost, je znamenje zagotovljeniga zveličanja: in katerikoli se v resnici Marii zroči, njega bo Ona k Jezusu perpeljala; ali ob kratkim: Skoz Marijno serce je nar gotovši pot do Jezusoviga serca. In to nam prav lepo pokaže podoba *) Matere Božje, ki sedé na sedežu v svojim naročji derži prelubeznjivo dete Jezusa, ki se z desnico svojo Marijniga serca dotika; iz Marijne desnice pa tečejo žarki gnade Božje na serce, na morje tega življenja postavljeno, pa podperto s peterimi viri sv. čednost, in pod varstvom Marije nar lepši sad, beli limbar, veselo poganja. O blagor mu, ki je pod Marijnim varstvom!

Ogled po Slovenskim.

Iz Ljubljane. K premilostivimu daru cesarice Karoline za Ternovsko cerkev, kakor je bilo poslednjič naznanjeno, pristavimo ravno tako veselo novico, de so tudi Nj. veličanstvo cesar Ferdinand 1000 gold. in cesarica Marija Ana 500 gold. predobrotljivo v ravno ta pobožni namen darovati blagovolili. Naj ljubi Bog obilnost svojiga blagoslova nad vso cesarsko rodovino neprenehama razlija, ki je za Božjo čast tolikanj uneta in v radodarnosti neutrudljiva! — Prihodnjo nedeljo zjutraj ob devetih bo v nunski cerkvi sv. maša za tukajšno katoliško družbo rokodelcev, ki so bo ravno ta dan popoldne ob petih v krizanski izbani slovesno pričela. — Cerkevni ogovori se že natiskajo; kdor jih želi precej prejeti in se so ni oglasil, naj se hitro oglasi.

*) V Ljubljanski jetnišnici in delavnici je bilo pretečeno nedeljo lepo duhovno opravilo. Prečast. g. Franc Pavlič, ondetni duhovni oskerbnik, ki se za boljšanje tega nesrečniga in zgubljeniga ljudstva že veliko let z dušo in s telesom trudijo, to težavno delo kersanskiga uamitjenja s prečudno poterpežljivostjo in ljubeznijo opravljajo in so pravi oče tem porednim otrokam, ta gospod so z velikim trudam napravili jetnikam in pokorjencam v njih cerkvi nov križev pot. Prečastitljivi O. Kalist Omeje, frančiškanski fajmošter, ki so vaelej pripravljeni kaj dobriga storiti, so križev pot posvetili, in so v slo-

*) Ta podoba je v „Šmarnicah“. Lansko leto se je v „Danico“ iz Gorenjskiga sosebo pisalo, kako so počevanje Matere Božje v velikim travnu obhajali: letas upamo, de bomo kej enaciga od več strani zvedili; ker bodo k ti slovesnosti perpomogle tudi „Šmarnice“, ki se mende prav hitro kupujejo.

venškim in nemškim ogovoru skazali in podučili vse pričujoče reveže in reve, ki zavoljo svojiga nerodniga življenja od sveta odločeni tukaj živé, kako se je križev pot začel, kako se mora moliti in kakšnih dobrot se vdeležujejo, kateri ga prav molijo. Šen-Peterski prečastiljivi gospod fajmošter, v katerih sari je ta naprava, so slovesno sv. mašo imeli, pri kateri sta prečast. gg. F. Pavlič in Jožef Klemenčič, 2. katehet v nemških šolah, stregla. Ves čas so jetniške ženske prav ginljivo pele. P. gvardijan so po dokončanim vsem tem pobožnim opravilom rekli, da niso bili še nikoli tako ginjeni pri enakim svetim delu, kakor ravno tukaj v taci posebnih okolišinah, kjer so slišali ropot z železjem, zraven tega pa vender lepo, redno obnašanje pričujočih.

Od Loke. H. — Naglo vam spet nekaj od tega mesta dopišem. Kakor kedaj, je tukaj še zmérjaj živ keršanski duh, samo da dolgo časa ni priložnosti imel se v posebnih vnanih delih razodevati. Pri farni cerkvi sv. Jakoba so že dolgo potrebne preuredbe in poprave, in glejte, neimenovan dobrotnik se je našel, kateri je ob enim v dar prinesel 1000 gld. za novo cerkveno streho, 300 gold. pa za mašne oblačila, in 200 gold. za žolo, in sicer vse v srebru, kar letá dar skoraj za en del pomnoži. — Pri preurejanji in popravljanji je pač vošiti, da bi se tej cerkvi njena gotiška podoba ne samo ohranila, temuč tudi svetleje izobrazila; od zunaj namreč razun visokih verhu špičastih oken in zidanih podklomb ni zlasti od spredaj nobeniga sledu, da cerkev že več ko 300 let stoji. Zdaj, ko bo ves oder strešni nov, bo moglo zidanje v sprednjim obrazu (fronti) zgubiti tisto nemarno kapo verhu, in lepo ošpičeno, in zraven s kakim gotiškim lišpam ozaljšano vsakterimu oznanovati, da je stavba starejša kakor tisti čas, v katerim so brez zidarekiga duha zidali, da se zdaj ne vé, ali je stavba gotiška, ali romanska, ali klasiško-italijanska. Da so možje, kateri imajo pri cerkveni vodbi govoriti, sklenili, ne opek, ampak škerli pri pokrivanji strehe rabiti, je že dobro znamenje; zakaj škerli se bodo gotiškimu zidanju dobro prilegle. Meni ni mar, v svojim pisanji komu postav dajati, temuč le na to opominjati, kar bi bilo primerno in pristojno; pridenem tedaj še nekaj historiskiga. Ta cerkev sv. Jakoba se nahaja že v l. 1293 imenovana, ker tedaj je bila ondi pogodba storjena med frizinškim škofom Enihonam in pa med dediči Loškiga oskerbnika Vernhera; leto pozneje gotiške stavbe, katero je še zdaj pri cerkvi ohranjena, se morebiti bere na zvoniku, kjer je pri verhu letnica 1532.

Iz Gorice. Znano je ne le mnogim gospodam, ampak tudi marsikakim gg. bravam „Zg. Danice“, da je častiti O. Klar Vaskotti, frančiškan na Kostanjevici blizu Gorice, spisal cerkveno zgodovino, ktera je v Rimu natisnjena. Omenjene bukve so si marsikteri gospodje tudi po Slovenskim omislili, ktere pa zgodbe sv. cerkve le do 1846. leta obsegajo. Na prošnjo poglavarja celiga reda svetiga Frančiška prečastitiga O. Venancia de Celano je imenovani O. Klar zgodbe sv. cerkve po neustrudenim nabiranji zgotovil do konca l. 1854. In ravno ta dostava, kakor 6. doba zgodbe sv. cerkve, je zdaj natisnjena. Častitimu gosp. pisatelju so toliko iztisov iz Rima poslali, kolikor je bilo gg. prejemnikov prvih 5 dób. Kdor teh gospodov želi celo zgodovino sv. cerkve imeti, naj se oglasi častitimu O. Klaru in za 30 kraje, prejme 6. dób. — V zalogi ima 6 iztisov cele zgodovine in 10 cerkvenih prav.

Knjižica o verski rešnici brez madeža spočete Device Marije, ki jo je tudi O. Klar spisal, je že drugič natisnjena, s tem razločkam, da je drugimu natisu papežev razglas v talijanskim, ker je prvemu v izvirnim

latinskim jeziku pridjan. — Pervo nedeljo po Veliki noči je bila tukaj v veliki cerkvi verska rešnica Marijniga neomadežaniga spočetja vernim slovesno oznanjena. Prečastiti gospod prošti sami so pridigali kakor prelat. To je bilo kaj lepo viditi. O. Krotkoslav.

Razgled po keršanskim svetu.

Praška viši škofija ima 1105 svetovnih in 503 redovnih mašnikov. Med redovnimi mašniki so: johaniti, križarji, premonstračani, benediktini, piaristi, dominikani, minoriti, avguštinijani, frančiškani, kapucini, usmiljeni bratje. — Redovnic ima pa imenovana viši škofija 163; med njimi so: anglikanske gospodičine, ursularice, elizabetinarice, karmelitarice, usmiljenice.

K društvu sv. Janeza Nepomuka za razširjanje dobrih katoliških bukev je lansko leto 2300 novih družnikov pristopilo.

Češki cerkveni list: Blahovást, vredovan po g. Václavu Štalcu, bo spet začel v Pragi na svetlo izhajati, in sicer v zvezkih po nekolikrat v letu. Pervi zvezek še ta mesec izide.

„Giornale di Roma“ naznanja, da so sveti oče 12. maliga travna ravno najdenih podzemeljskih pokopališč ogledovali, ki so 7 laških milj od Rima deleč, na zemljiši „Petra Aurea“ imenovanim. Spremljalo jih je 6 kardinalov, veliko škofov in drugih imenitnih gospodov. Potem so se podali k silno stari cerkvi sv. Neže, nekatere milje od Rima deleč. Po obedvanji v samostanu tik imenovane cerkve 100 učencov iz naprave za razširjanje sv. vere svetimu očetu nogo poljubuje. Ravno so jih bili sv. oče priserčno ogovorili in blagoslovili, kar se veliki brun v sredi prelomi, in vsi v spodnjo izbo padejo (po „Gazz. di Ven.“ samo veliki škof Praški in Nisibiški ne). Ko domači na pomoč prihiteli, so papež že po koncu ter v prahu in razvalinah druge tolažijo rekoč: „Sej ni nič!“ Ščasama so vse iz podertije spravili. Le general Montreal in nekteri mladenči so bili nekoliko poškodovani. Varstvo Božje je bilo tukaj očitno, ker med 130 osebami ni bilo nobeniga mertviga. Sveti oče so precej v bližnji cerkvi „zahvalno pesem“ s terdnim glasom zapeli. 1500. leta se je tudi v neki izbani, kjer so bili papež Aleksander VI., strop vderl, pa ne brez nesreče: ubila sta se bila dva kardinala, ranjenih pa je bilo veliko. — Ko so naš presvitli cesar zvedili, da je bil Bog poglavarja svete cerkve iz tolike nevarnosti tako čudovito rešil, so zaukazali zahvalno sveto mašo v dvorni cerkvi, pri katerim sv. opravilu je bilo razun presvitke cesarske rodovine in nar viših vradnikov obilno pobožniga ljudstva.

Iz Krima so francoski časniki tole obnašanje keršanskiga vojaka naznanili. Nekimu častniku je krogla nogo prederla. Prenešen je bil v bolnišnico in je strašno bolečine terpel. Usmiljenica, ki je pred njim klečala, da bi mu nogo bolj prav zavezala, mu reče: „Gospod! v eni reči ste našimu Zveličarju enaki, vaša noga je prebodena kakor njegova; darujte mu svoje bolečine, darujte mu svojo nogo!“ Nogo? sestra, to bi bilo premalo! Serce svoje, to mu darujem“. Ko je ranjeni posebno hudo bolečine imel, reče usmiljenica: „Serčni bodite, prilika vam je dana, na zemlji zvicati se in pokoro za več let opraviti“. „Ravno prav, sestra!“ odgovori ranjeni, „so tudi usmiljenice v vicah?“ „Gotovo prav veliko jih je“, odgovori ponižna sestra, „soj smo toliko nepopolnoma, da nam je veliko zadostovati!“ „Če je taka, sim pa že zadovoljin, in se vic nič ne bojim. Usmiljenice so tolikanj dobre, da mi bojo gotovo kej pripomogle k polajšanju bolečin“, odgovori vojak.